

A Régiók Bizottsága véleménye – A palagáz és -olaj, valamint a tömött kőzetekben lévő földgáz és kőolaj (nem hagyományos szénhidrogének) a helyi és regionális önkormányzatok szemszögéből

(2013/C 356/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- egyetért a környezetvédelemért felelős európai biztossal abban, hogy a hatályos uniós jogszabályokkal kapcsolatban elvégzett tanulmányok számos bizonytalanságra és hiányosságra derítettek fényt, hangsúlyozza, hogy az ágazatnak mindenképpen foglalkoznia kell az egészségügyi és környezetvédelmi kockázatokkal ahhoz, hogy széles körű nyilvános elfogadottságot nyerjen, és arra szólítja fel az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy a kockázatok kezelését és az idevonatkozó uniós szabályozás hiányosságainak orvoslását célzó keretrendszert;
- kéri, hogy tartsák tiszteletben a helyi és regionális önkormányzatok által hozott, a nem hagyományos szénhidrogének kinyeréséhez kapcsolódó tevékenységek tiltására, korlátozására és felügyeletére irányuló döntéseket. a helyi és regionális önkormányzatoknak rendelkezniük kellene azzal a joggal, hogy érzékeny területeket (pl. védett ivóvízforrás-területek, falvak, művelhető területek stb.) kizárhasanak a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésére irányuló esetleges tevékenységekből;
- alapvetően fontosnak tartja az átláthatósági elvet és azt, hogy az érintett lakossági csoportok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok részt vegyenek az erre az érzékeny területre vonatkozó döntéshozatalban, egyben aggódik amiatt, hogy eddig nem minden tagállamban vették megfelelően figyelembe ezeket az alapelveket;
- támogatja azt a javaslatot, hogy a nem hagyományos szénhidrogéneket vegyék fel a környezeti hatásvizsgálatról szóló átdolgozott uniós irányelv I. mellékletébe, hogy az azokkal kapcsolatos projektek esetében is rendszeres környezeti hatásvizsgálatot végezzenek, és kéri, hogy a szociális gazdaság résztvevőit vonják be a hulladék újrahasznosításáról és újrahasznosításra való előkészítéséről szóló jövőbeli európai jogszabályok kidolgozásába, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a nem hagyományos szénhidrogének feltárására és kinyerésére vonatkozó közös környezetvédelmi szabványok létrehozását a következetes és érthető KHV-k elkészítésének megkönnyítése érdekében;

Előadó	Brian MEANEY (IE/EA), Clare megye és a közép-nyugati régió önkormányzatának tagja
Referenciaszöveg	Saját kezdeményezésű vélemény

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. elismeri, hogy Európának megfizethető, a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából semleges, fenntartható, világszinten versenyképes és biztos energiaforrásokra van szüksége. Ez nagy kihívást jelent az Európai Unió számára. A tagállamoknak ezért minden lehetséges alternatívát meg kell vizsgálniuk, ez pedig jelentős érdeklődést keltett a nem hagyományos szénhidrogének iránt. Ezt az érdeklődést mindeddig nem kísérte egy uniós szintű egységes és összehangolt szabályozási keret. Emlékeztet azonban arra, hogy a nem hagyományos szénhidrogének sem az éghajlatváltozásra, sem pedig a hosszú távú energiaellátásra való tekintettel nem fenntarthatóak, és komoly kockázatokkal járnak;

2. elismeri, hogy a nem hagyományos szénhidrogének eléréséhez alkalmazott, nagy mennyiségű vízzel történő horizontális kőzetrepesztés folyamata jelentős veszélyt jelent a környezetre és az egészségre;

3. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak erőteljes politikai válaszlépést kell tennie, és arra kéri, hogy szólítsa fel a tagállamokat, hogy lássák el az illetékes helyi és regionális önkormányzatokat a szükséges forrásokkal ahhoz, hogy eleget tudjanak tenni az EU-szerte különböző hatásköreikhez tartozó szabályozási és felügyeleti szerepeiknek és feladataiknak, különösen a szociális és a környezetvédelmi kérdések, valamint valamennyi természeti erőforrás megfelelő kezelése területén;

4. hangsúlyozza, hogy világosan szem előtt kell tartani a megújuló energiákra való 100%-os átállás lehetőségét, és az energiaszerkezet átalakításához szükséges figyelmet és eszközöket nem szabad nem hagyományos vagy egyéb energiákra átirányítani. Elismeri, hogy a nem hagyományos szénhidrogének igen fontos szerepet játszhatnak a fosszilis üzemanyagokból nyert energiáról a megújuló energiákra történő átmenetben;

A. Általános elvek

5. megjegyzi, hogy a Lisszaboni Szerződés szerint (2009, 194. cikk) valamennyi tagállamnak joga van „az energiaforrások kiaknázására vonatkozó feltételek meghatározására”, nem befolyásolva „a tagállamok különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásuk általános szerkezetét”. Ezért EU-szerte igen különbözőek az álláspontok a palagázzal kapcsolatban. Az RB kéri, hogy a nem hagyományos szénhidrogének biztonságos, és a helyi természeti erőforrásokat tiszteletben tartó kinyerésére irányuló javaslatok kidolgozása során valamennyi szereplő, de különösen az Európai Bizottság ismerje el, tartsa tiszteletben és vegye figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit, véleményeit és nézeteit;

6. a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit, specifikus helyi ismereteit és erőforrásait szűkösségét figyelembe véve, továbbá a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésével járó számos jelentős hatást és kockázatot szem előtt tartva az RB kéri, hogy tartsák tiszteletben a helyi és regionális önkormányzatok által hozott, a nem hagyományos szénhidrogének kinyeréséhez kapcsolódó tevékenységek tiltására, korlátozására és felügyeletére irányuló döntéseket. Hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak rendelkezniük kellene azzal a joggal, hogy megtilthassák a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésére irányuló tevékenységeket az érzékeny területeken (pl. védett ivóvízforrás-területek, falvak, művelhető területek stb.), vagy amennyiben a szóban forgó tevékenység már nem teszi lehetővé az önkormányzatok számára, hogy elérjék az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célkitűzéseiket. Ezenfelül meg kell erősíteni a helyi és regionális önkormányzatoknak azt a jogát, hogy önállóan dönthessenek a nem hagyományos szénhidrogének területükön való kinyerésének betiltásáról; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy például Bulgáriában, Franciaországban, Luxemburgban, a svájci Fribourg kantonban és a spanyol Kantábria régióban betiltották a nem hagyományos szénhidrogének kinyerését;

7. egyetért az EP-vel abban, hogy az ágazatban létező önkéntes iránymutatások, melyek értelmében a vállalatoknak foglalkozniuk kell a nyersanyag-kitermelő iparágak tevékenységeinek kedvezőtlen társadalmi és környezeti hatásaival – mint például a Globális Jelentéstételi Kezdeményezés, az ENSZ Globális Megállapodás és az OECD multinacionális vállalatoknak szóló iránymutatásai –, nem elegendőek a kitermelés negatív hatásainak enyhítéséhez;

8. egyetért a környezetvédelemért felelős európai biztossal abban, hogy a hatályos uniós jogszabályokkal kapcsolatban elvégzett tanulmányok számos bizonytalanságra és hiányosságra derítettek fényt, hangsúlyozza, hogy az ágazatnak mindenképpen foglalkoznia kell az egészségügyi és környezetvédelmi kockázatokkal ahhoz, hogy széles körű nyilvános elfogadottságot nyerjen, és arra szólítja fel az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy a kockázatok kezelését és az idevonatkozó uniós szabályozás hiányosságainak orvoslását célzó keretrendszert;

9. annak fontolóra vételét kéri az Európai Bizottságtól, hogy a tagállamokat a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésének korlátozására kérjék, amíg az érintett uniós irányelvekben nem módosították a szabályozási hiányosságokat;

10. bár a tagállamoknak előjoguk van energiaforrásaik kinyerésére, a nem hagyományos szénhidrogének kitermelése során minden esetben biztosítani kell a méltányos és egyenlő versenyfeltételeket Uniós-szerte, a környezetet és a közegészséget védő

vonatkozó európai jogszabályokkal teljes összhangban. Egyértelmű és kötelező érvényű uniós szabályozási keretre van szükség, lehetőleg a nem hagyományos szénhidrogének feltárásáról és kinyeréséről szóló irányelv formájában, amely megfelelő garanciát nyújt a palagáz-kitermelési tevékenységből eredő, a környezetet és az emberi egészséget fenyegető kockázatok ellen;

11. úgy véli, hogy az uniós környezetpolitika elővigyázatossági elvét EU-szerte következetesen be kell tartani, valamint hogy a környezeti hatásvizsgálatokat kötelezővé kell tenni, a nem hagyományos szénhidrogének feltárására és kinyerésére irányuló tevékenységek nagyságrendjétől függetlenül, nem veszítve szem elől a gazdasági érdekeket és azt, hogy gondoskodni kell a biztos energiaellátásról és a fenntartható fejlődés támogatásáról;

12. ragaszkodik ahhoz, hogy – a nem hagyományos szénhidrogének EU-ban való feltárásáról és kinyeréséről szóló új uniós irányelv sarokköveként – kötelező életciklus-elemzésre legyen szükség a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésére irányuló minden egyes projekt esetében a kinyerés engedélyezése előtt;

13. alapvetően fontosnak tartja az átláthatósági elvet és azt, hogy az érintett lakossági csoportok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok részt vegyenek az erre az érzékeny területre vonatkozó döntéshozatalban, egyben aggódik amiatt, hogy eddig nem minden tagállamban vették megfelelően figyelembe ezeket az alapelveket;

B. Általános felismerések

14. figyelembe véve, hogy a legújabb technológiai fejlődés a nem hagyományos gázok gyors, ipari méretű kinyeréséhez vezetett a világ bizonyos részein, mégpedig az USA-ban, ahol úgy vélik, hogy a palagáz teljesen új irányt ad az ágazatnak, az RB tudatában van az EU-ban történő palagáz-kitermelés technikai és gazdasági korlátainak. Egyre inkább tudatosul, hogy nem valószínű, hogy Európa is az USA-hoz hasonló rohamos fejlődést tapasztal majd. ⁽¹⁾ A nem hagyományos gáz Európában található forrásairól úgy vélik, hogy legjobb esetben kompenzálhatják a hagyományos gáz kitermelésének visszaszorulását, amelyet részben a geológiai különbségek ⁽²⁾, a jogalkotás és a nagyobb népsűrűség is korlátoz. Elismeri, hogy ezen a területen még kiterjedt vizsgálatokra van szükség;

15. megállapítja továbbá, hogy a nem hagyományos szénhidrogén-kutak sokkal gyorsabban kiapadnak, mint a hagyományos szénhidrogén-kutak, ami több fúrást tesz szükségessé, követke-

zéseképpen a termelési költségek növekednek. Rámutat azonban arra, hogy a nem hagyományos szénhidrogének kinyeréséhez modern technológiákat, például horizontális fúrásokat és több kútból álló kútalapot alkalmaznak (azaz egyetlen fúróhelyről több lyukat fúrnak), ami csökkentheti a környezeti hatásokat;

16. a jelenlegi gázárakra tekintettel az RB úgy véli, hogy a palagázban rejlő lehetőségek túl csekélyek ahhoz, hogy jelentős hatást gyakorolhassanak az európai gázellátási helyzetre. A palagáz európai kitermelésének felgyorsítása legjobb esetben is csak egyszámjegyű százalékos arányban járulna hozzá az európai gázellátáshoz, és nem fordítja meg a hazai termelés visszaesésének és az importfüggőség növekedésének folyamatos tendenciáját ⁽³⁾; Elismeri, hogy ezen a területen további vizsgálatokra van szükség;

17. tudatában van annak, hogy a laza szabályozás lehetett a palagáz-kitermelés gazdasági életképességének egyik előfeltétele, mivel a palagáz számos környezetvédelmi jogszabály alóli mentesítése volt a palagáz-kitermelés rohamos fejlődésének egyik hajtóereje az USA-ban, például a kőzetrepesztéshez használt anyagok pontos összetétele a szabadalmi jog védelmét élvezi, ezért nem kell nyilvánosságra hozni; ezért határozottan rámutat, hogy a megfelelő projektek engedélyezéséhez az Európai Unióban mindenképpen meg kell követelni minden kémiai összetevőnek és annak a nyilvánosságra hozatalát, hogy ezek az összetevők milyen arányban vannak jelen a repesztőfolyadékban;

18. megjegyzi, hogy a fúrás során a palagáz és a tömött kőzetekben lévő olaj kitermelésének elkerülhetetlen hatása a nagy területre kiterjedő földhasználat a fúróplatformoknak, a tehergépkocsik parkolási és manőverezési területeinek, a berendezéseknek, a gáz feldolgozásának, a szállítási létesítményeknek és az utaknak „köszönhetően”, ami veszélyeztetheti a fenntartható városi/vidéki településeket és a természetes élőhelyeket. A legfőbb bizonyított és lehetséges hatások a szennyezőanyagok légköri kibocsátása, a felszín alatti víz szennyezése a kitorés vagy túlfolyás miatti kontrollálatlan gáz- vagy folyadékáramok következtében, a repesztő folyadék szivárgása és a kontrollálatlan szennyvízkibocsátás. A repesztő folyadékok veszélyes anyagokat tartalmaznak, a visszafolyásban pedig még az üledékből származó nehézfémek és radioaktív anyagok is megjelennek. A palagáz fúrása a többi fosszilis üzemanyagnál veszélyesebb ⁽⁴⁾, nagy kockázatot jelent az emberi egészségre ⁽⁵⁾ és a környezetre, annál is inkább, mivel adott mennyiségű gáz kinyeréséhez egyre több fúrássra van szükség;

⁽¹⁾ Dr. Werner Zittel, A palagázzal kapcsolatos európai kilátások, Európai Parlament, 2013. május 14.

⁽²⁾ <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf>

⁽³⁾ Európai Parlament: <http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf>

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

⁽⁵⁾ Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources (A nem hagyományos földgázforrások kinyerésével járó légköri kibocsátások emberi egészségre jelentett kockázatainak értékelése), Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate, Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA.

19. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Európában hatályos bányászati jogszabályok és a bányászati tevékenységeket érintő ezzel kapcsolatos szabályozások nem veszik figyelembe a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésének speciális szempontjait. Az uniós tagállamok bányászattal kapcsolatos szabályozásai között nagy különbségek vannak. Számos esetben a bányászati jogokat részesítik előnyben a polgárok jogaival szemben, a helyi politikai hatóságok pedig gyakran nem rendelkeznek befolyással az esetleges projektekre és bányaterületekre, mivel ezek engedélyezését a nemzeti vagy állami kormányok és hatóságaik végzik; emellett felhívja a figyelmet arra, hogy Európában – az Egyesült Államoktól eltérő módon – a földtulajdonosok általában nem rendelkeznek automatikusan a földjük alatti természeti kincsek tulajdonjogával, így ezek kiaknázása nem mindig jövedelmező számukra;

20. kéri, hogy alaposan vizsgálják meg, hogy a nem hagyományos gáz milyen tényleges lehetőségekkel rendelkezik az EU-ban mint a megújuló energiaforrások EU-szerte nagyobb arányú felhasználásához vezető átmeneti energiaforrás, mint ahogy olyan uniós, Európa energiaügyi jövője szempontjából meghatározó dokumentumokban nevezték, mint a 2050-ig szóló energiaügyi ütemterv. Ez a vizsgálat remélhetőleg lehetővé teszi majd a helyi energiaforrások szisztematikusabb kiaknázási lehetőségének felmérését is. E tervek és intézkedések egyik céljaként azt kell kitűzni, hogy oly módon vigyük véghez a jövőbeli, gazdaságilag versenyképes energiaforrásokra való áttérést, hogy az minél kisebb szén-dioxid- lábnyommal járjon, és az EU versenyképessé váljon a többi geopolitikai régióval szemben. A palagáz ugyanis, amellett, hogy előre nem látható veszélyeket jelent a környezetre, az éghajlatra és az emberi egészségre, a megújuló energiák fejlesztését is alááshatja, és a fosszilis energiáktól való még mélyebb függőségbe taszíthatja Európát. A palagáz-kitermelés, éppúgy, mint a szén-dioxid-megkötés és -tárolás, nem jelenthet önmagában, a polgárok szükségleteitől független politikai célt, és nem kellene környezetbarát alternatívaként népszerűsíteni Európa energetikai jövőjére nézve. Magas szén-dioxid-intenzitását, kitermelésének nagyságrendjét és a szükséges beruházások szintjét tekintve tisztázni kell, miért lenne a palagáz „átmeneti üzemanyag”. Az USA-ban megnövekedett palagáz-kitermelés következményeként csökkenő gázárak hatása veszélyeztetheti az alacsony szén-dioxid-kibocsátású alternatívák életképességét, és nyomást gyakorolhat a kormányzati támogatási rendszerekre;

21. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a világszerte megnövekedett palagáz-kinyerés és -termelés következtében jelentősen nőni fog az illékony metán kibocsátása – amely a szén-dioxidnál 20–25-ször erősebb üvegházhatással bír –, és hogy a palagáz globális felmelegedési potenciálja (GWP) az előrejelzések szerint több mint 3,5 fok ⁽⁶⁾. (Az elfogadható célérték 2 foknyi növekedés.) Ezenkívül a nem hagyományos olaj- és gázforrások kitermelése gátolhatja a környezeti fenntarthatóságra vonatkozó 7. millenniumi fejlesztési cél elérését, ugyanakkor veszélyeztetheti az éghajlatváltozással kapcsolatban tett, a Koppenhágai Megállapodásban foglalt legutóbbi nemzetközi kötelezettségvállalásokat;

⁽⁶⁾ IEA: Golden Rules for a Golden age of Gas (Arany szabályok a gáz aranykorához), 91. o.

22. támogatja azt az ötletet, hogy a strukturális és kohéziós alapok, valamint az Európai Beruházási Bank révén a környezetbarát tervezés ágazatának juttatott uniós K+F támogatás növekedjen, ugyanakkor megjegyzi, hogy ezen erőfeszítések mellett nagyobb figyelmet kell fordítani azokra a torzító hatásokra, amelyeket az új szabványok elfogadása gyakorolhat a versenyre; üdvözlí az Európai Bizottság előzetes értékelését a nem hagyományos szénhidrogénekre vonatkozó uniós környezetvédelmi jogi keretről. Sürgeti, hogy az Európai Bizottság

- a. végezzen alapos értékelést arról, hogy ezek a rendelkezések teljes mértékben fedezni tudják-e a nem hagyományos szénhidrogének Európában történő felderítésének és nagy léptékű ipari kitermelésének valamennyi vetületét;
- b. azonosítsa a jelenleg hatályos környezeti jogszabályok hiányosságait és hézagait, és ahol szükséges, tegyen megfelelő javaslatokat annak érdekében, hogy ezeket a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésének jellegzetességeihez igazítsa, valamint pótolja azokat a hiányosságokat, amelyek révén a tagállami átültetés során, amely a helyi és regionális önkormányzatokat is érinti, hibás értelmezésre vagy speciális mentesítésekre nyílik lehetőség a nem hagyományos szénhidrogének kitermelése esetében;
- c. elemezze a legfontosabb európai környezetvédelmi jogszabályok megfelelő átültetését minden tagállamban, és nem megfelelő átültetés esetén haladéktalanul intézkedjen;
- d. vegye figyelembe az amerikai megyei és állami hatóságok tapasztalatait, vizsgálja meg őket és tanuljon belőlük.

Az irányelv korábban említett előnyben részesítésével kapcsolatos technikai kérdések

C. Alapvető értékelés

23. kéri az Európai Bizottságot, hogy kötelezze az ipart a fennálló környezetvédelmi feltételek független, ellenőrizhető megállapítására olyan területeken, ahol nem hagyományos szénhidrogének kitermelését javasolták:

- a. ennek az alapvető értékelésnek külön hangsúlyt kellene helyeznie az emberi és állati egészségre, valamint a természetes élőhelyek minőségére és összeköttetéseire;
- b. az alapkőzet geológiai helyzete a talajvíz tárolásával és mozgásával kapcsolatosan;
- c. a talajvíz mint élőhely a mikroflóra és -fauna számára;

d. meglévő, a felszíni vizekre, a talajra és a levegőminőségre vonatkozó adatok, és szeizmológiai adatok, valamint a már létező természetes földrajzi törésvonalakról szóló tanulmány;

e. ellenőrizhető mikro-szeizmológiai adatok;

f. talajvíz-rendszerek három- és négydimenziós szemléltetése;

D. Környezeti hatásvizsgálat (KHV)

24. aggodalommal jegyzi meg, hogy a jelenlegi KHV-irányelv nem veszi figyelembe a nem hagyományos szénhidrogének napi termelési szintjeit. Ez azt jelenti, hogy az érintett projektek esetében, bár hatást gyakorolnak a környezetre, nem kötelező a KHV. Az elővigyázatossági elvvel összhangban és a Parlament 2012. november 21-i állásfoglalásában kérteknek megfelelően az RB támogatja azt a javaslatot, hogy a nem hagyományos szénhidrogéneket vegyék fel az átdolgozott irányelv I. mellékletébe, hogy az azokkal kapcsolatos projektek esetében is rendszeres környezeti hatásvizsgálatot végezzenek;

25. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a nem hagyományos szénhidrogének feltárására és kinyerésére vonatkozó közös környezetvédelmi szabványok létrehozását a következetes és érthető KHV-k elkészítésének megkönnyítése érdekében;

26. elismeri, hogy Európában nincs elegendő tapasztalat és szakértelem; hangsúlyozza, hogy a nem hagyományos szénhidrogének feltárására és kinyerésére vonatkozó megfelelő szabályozás részben a regionális és helyi önkormányzatok hatáskörétől és forrásaitól függ. Úgy látja, hogy bővíteni kell a regionális és helyi önkormányzatok hatásköreit és növelni humánerőforrásait a nem hagyományos szénhidrogének tekintetében;

E. Víz

27. úgy véli, hogy mivel a nem hagyományos szénhidrogének kinyerése több mint 2 km-es mélységben történik, a talajvíz szennyezésével kapcsolatos legfontosabb kérdés a furatok épsége, valamint a burkolat és a cementezés minősége. Mivel az USA-ban szerzett tapasztalatok szerint a furatok 6%-a esetében fordul elő szivárgás⁽⁷⁾;

28. kéri, hogy a kőzetrepesztés valamennyi szakaszát kövessék nyomon, és regisztrálják a repedések maximális hosszát, valamint a víztartó rétegektől való távolságot;

29. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az ágazatot kötelezze kiigazító intézkedésekre, amennyiben metán vagy a természetben előforduló radioaktív anyagok kerülnek a talajvízbe, vagy a talajvizek minőségét megzavaró más anyagok kerülnek a talajvízbe, amikor a furatok elérik a talajvizet, vagy nem megfelelő a burkolat és a cementezés épsége;

30. kéri, hogy mindenfajta művelet megkezdése előtt kötelező legyen a cementkötéses szelvények ellenőrzése, valamint a felületi burkolat és cementezés nyomáspróbája;

31. hangsúlyozza, hogy a hatékony megelőzéshez következetesen ellenőrizni kell a kidolgozott legmagasabb szintű szabványok és gyakorlatok szigorú betartását a furatok létrehozása során; hangsúlyozza, hogy az iparnak és az illetékes hatóságoknak is biztosítaniuk kell a burkolat és cementezés épségének rendszeres minőségellenőrzését;

32. kéri, hogy az ágazati szereplők, a szabályozók és a sürgősségi segítségnyújtók közösen dolgozzanak ki kötelező szivárgásmegelőzés-ellenőrző és készenléti terveket;

33. kéri, hogy határozzák meg a fúróplatformok és a magán- vagy közületi vízforrások és kutak közötti minimális távolságokat;

34. felhívja a figyelmet arra, hogy a nem hagyományos szénhidrogének kinyerésekor keletkező hulladék és szennyvíz számos kérdést felvet a biztonságos tárolással, az újrahasznosítással és az ártalmatlanítással kapcsolatban, ezért megfelelő szabályozásra van szükség. Elengedhetetlen tehát az érintett helyi és regionális önkormányzatok bevonása, hiszen többnyire ők felelnek a hulladékgazdálkodásért;

F. Hulladékgazdálkodás

35. kéri, hogy a hidraulikus kőzetrepesztésből származó szennyvizet olyan módon hasznosítsák újra, hogy a minimálisra lehessen csökkenteni a szennyezéseket és a szivárgásokat; elismeri, hogy a hidraulikus kőzetrepesztés nagy mennyiségű, különféle szennyező anyagokat tartalmazó szennyvízzel jár. Úgy véli, hogy az acél tárolók segítségével, helyben történő zárt rendszerű víz-újrafelhasználás a talajkutató/lerakódások kialakulása során a szennyvízkezelés egyik eszköze, mivel minimalizálja a vízmennyiségeket, a felszíni szennyezés lehetőségét és a víz kezeléséhez szükséges szállítás okozta költségeket/forgalmat/útkárosodásokat; a bélelt tárolók használatának mellőzésére szólít fel, mivel azok esetében nagyobb a szennyezések és a szivárgások kockázata;

36. kéri, hogy tegyék közzé a nem hagyományos szénhidrogének kinyerése során nem visszanyert kőzetrepesztő folyadék mennyiségét és összetételét, valamint – a talaj és a kőzet összetételét figyelembe véve – a talajvízre és faunára gyakorolt valószínű hatását;

37. hangsúlyozza, hogy a települési és állami hulladékkezelő, valamint a szennyvíz és különleges hulladékok kezelésével foglalkozó létesítmények nem mindig rendelkeznek az ilyen szennyvíz mennyiségének és speciális összetételének kezeléséhez szükséges kapacitással és műszaki lehetőségekkel; kéri, hogy az üzemeltetők a hulladékgazdálkodási hatóságokkal és az illetékes engedélyező hatóságokkal együttműködve dolgozzanak ki hulladék- és szennyvízkezelési szabványokat és kötelező vízgazdálkodási terveket;

(7) Methane Migration Data Pennsylvania DEP

38. emlékeztet arra, hogy az egyes geológiai formációkban természetes módon található radioaktív anyagok kőzeteként különbözőek; hangsúlyozza, hogy a kitermelés engedélyezése előtt értékelni kell azok radioaktív tartalmát;

G. Vegyszerek

39. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy uniós szinten jelenleg nem kötelező a kőzetrepesztő folyadék vegyianyagtartalmának közzététele; fenntartja, hogy teljes átláthatóságot kell biztosítani, és az üzemeltetők számára kötelezővé kell tenni a közzétételt, valamint hogy ezeket az anyagokat is alá kell vetni a környezeti hatást értékelő eljárásoknak; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, mi a legalkalmasabb jogi forma egy ilyen kötelezettség európai szintű bevezetéséhez;

40. nagyobb erőfeszítésekre szólít fel annak érdekében, hogy a lehető legalacsonyabb toxicitású, a környezetre nézve legkevésbé kockázatos adalékanyagokat fejlesszenek ki a kőzetrepesztő folyadékhöz;

H. Talaj, levegő és más paraméterek

41. hangsúlyozza, hogy a régiók földtani jellegzetességei határozzák meg a kitermelési tevékenységek kialakítását és módszereit; a tagállami geológiai intézmények, valamint az érintett helyi és regionális önkormányzatok aktív és korai bevonását ösztönzi; sürgeti, hogy a mélyebb és a sekélyebb rétegekben található ígéretes palalelőhelyek esetében az engedélyezés előtt legyen kötelező a geológiai elemzés, amely magában foglalja a régióban zajlott vagy jelenleg folyó bányászati tevékenységekről szóló jelentéseket is; ezenkívül a furatokra vonatkozó jegyzőkönyvek összegyűjtését szorgalmazza;

42. megjegyzi, hogy a több vízszintes kút fúrására szolgáló kútalapok minimálisra csökkentik a földhasználatot és alig zavarják meg a tájképet;

43. javasolja, hogy a kutak lezárásához környezetbarát rendszereket alkalmazzanak a lezárás során történő metánkibocsátás csökkentése, vagy annak felhasználása érdekében;

44. emlékeztet arra, hogy a helyszíni balesetek gyakran a képzetlen személyzet, a biztonsági utasításokkal kapcsolatos hanyagság vagy nem megfelelő viselkedés eredményei;

45. szabványosított szükséghelyzeti intézkedési tervek kidolgozását és speciális vészhelyzeti akciócsoportok felállítását javasolja;

I. A polgárok részvétele és a közegészségügy

46. a fúrási helyszínek közelében élő polgárok egészségének speciális ellenőrzésére szólít fel; a lakosok regionális egészségügyi nyilvántartásának létrehozását javasolja;

47. ajánlja, hogy a lakosság nem hagyományos szénhidrogénnel kapcsolatos tevékenységekről történő tájékoztatását olyan helyi vagy nem helyi szakértők csoportja végezze,

akik – figyelembe véve a helyi környezeti és gazdasági sajátosságokat – tárgyilagos képet tudnak nyújtani a kitermelés valamennyi szakaszáról, rámutatva annak gazdasági előnyeire, ugyanakkor társadalmi és környezeti kockázataira is;

48. úgy véli, hogy a polgárok bevonását a részvételen alapuló tervezési eszközök és módszerek széles körének kötelező felhasználása révén kellene biztosítani a kitermelés előtt, a kitermelés egyes szakaszai előtt pedig közmeghallgatást kellene tartani; a polgárok határozottabb megszólítása és a nem hagyományos szénhidrogénnel kapcsolatos tevékenységek nagyközönséggel való megismertetése mellett érvel, hogy az emberek megértsék és elfogadják ezeket, és bízzanak az ilyen tevékenységek szabályozásában;

J. A furatok hátrahagyása, elhagyott és tönkrement furatok, tározók

49. a korábbi tapasztalatok fényében úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a minden egyes furat megfelelő, teljes lezárását és lefedését fedező költségek másfélszeresét kitevő pénzügyi garanciák letétbe helyezésére tartanak majd igényt. Ezek a költségek magukban foglalják a munka elvégzéséhez és a végső folyamat értékeléséhez szükséges anyagokat és szakértelmet;

50. továbbá kéri, hogy a pénzügyi garanciákat a helyi önkormányzatoknál helyezték letétbe, hogy a legjobb gyakorlatot alkalmazzák a fúrás és a kőzetrepesztés szakaszában. A pénzügyi garanciának jelentősnek kell lennie, hogy biztosítható legyen a rehabilitáció a vállalat megszűnése esetén is;

51. kéri, hogy az ágazat pénzügyi és egyéb tekintetben is gondoskodjon arról, hogy a legjobb gyakorlat alkalmazására kerüljön sor a nem hagyományos szénhidrogének kitermelésére szolgáló létesítmények felszámolása és rehabilitációja során;

52. kéri, hogy lássák el a megfelelő kompetenciákkal rendelkező helyi önkormányzatokat a meghosszabbított levegő- és talajvíz-ellenőrzésekhez szükséges forrásokkal azokon a területeken, ahol nem hagyományos szénhidrogének kitermelésére kerül vagy került sor;

K. Adminisztratív és pénzügyi kihívások a helyi önkormányzatok számára

53. megjegyzi, hogy a palagáz több szakaszban történő kitermelése adminisztrációs kihívást jelenthet annak biztosítása terén, hogy a tervezés, a környezetvédelmi felügyelet és a végrehajtási intézkedések során a megfelelő eljárásokat kövessék és betartsák a jogszabályokat. Az RB arra kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a kihívások kezeléséhez szükséges forrásokat a helyi és regionális önkormányzatok számára;

L. Szociális és gazdasági hatások a helyi és regionális önkormányzatokra nézve

54. megjegyzi, hogy az alacsony költségvetésből gazdálkodó helyi önkormányzatokra nehezedő nyomás, a gazdasági érdekek és a részleges energiafüggetlenség lehetősége mind olyan tényezők, amelyek a társadalmi kockázatok lekicsinyléséhez és így visszafordíthatatlan folyamatok elindításához vezetnek.

55. A helyi és regionális önkormányzatoknak a kitermelőipar ciklikus fellendülésével és hanyatlásával szerzett tapasztalatai fényében az RB tudatában van a következőknek:

- a. a gazdaság egy ágazatának – mint a szénbányászat vagy a palagáz- és -olajkitermelés – fellendülése az alacsony képzettséget igénylő, jól fizető munkahelyek számának erős, gyakran hirtelen bekövetkező növekedéséhez vezet abban az ágazatban,
- b. az ilyen munkák elérhetősége eltéríti a fiatalokat a magasabb szintű oktatástól vagy más magas szintű képzési lehetőségektől,
- c. más iparágak elkerülik a régiót a munkaerő alacsony szintű szakmai ismeretei és a területen jellemző magasabb bérek miatt,
- d. amint a természeti erőforrások elérhetősége csökken a kitermelés következtében – vagy ha más gazdasági tényezőknek köszönhetően csökken az értékük –, hirtelen visszaesik a foglalkoztatás az ágazatban;
- e. ha nincs más elérhető lehetőség, a gazdasági hanyatlás arra készíti a munkavállalókat, hogy más lehetőségeket keresve elköltözzenek a területről;
- f. az RB azt kéri, hogy a tagállamok vegyék figyelembe ezeket a lehetséges következményeket, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok terveket tudjanak készíteni a fenntartható települések biztosítása érdekében arra az esetre, ha a nem hagyományos szénhidrogének forrásai kimerülnek vagy kitermelésük már nem gazdaságos.

Kelt Brüsszelben, 2013. október 9-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
